

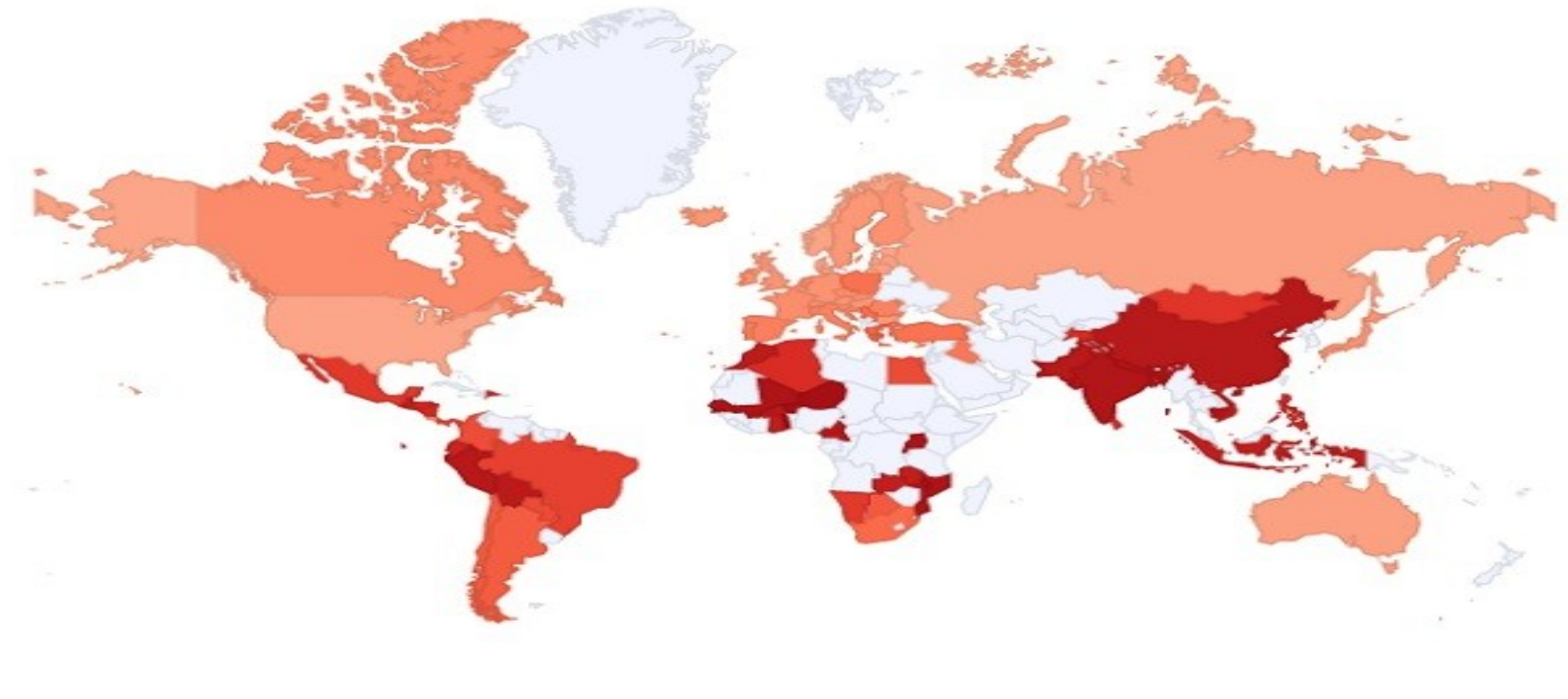

Prekarni rad u Hrvatskoj i aktivnosti SMH-IS i SSSH

Zajednička Konferencija SKEI-SMH-IS

Šibenik 22.-23. listopad 2015.

Objavljeno 19.05.2015. uz naslov da manje od 40% radnika u Svijetu ima stalno zaposlenie

Percentage of workers without a permanent contract

Zakon o radu

- Primjena od 07.08.2014.
- Povećani svi oblici fleksibilizacije radnog vremena
- Agencijsko zapošljavanje egzistira od davnih dana i nije novina u ovom ZOR-u
- Ugovori o radu na određeno vrijeme

Prekarni rad

- Osim **Zakonom o radu** drugim su propisima podržani oblici prekarnog rada
- **Zakonom o doprinosima – oslobođenja –olakšice za poslodavce –ne uplata doprinosa ako se ugovori sklapaju na drugačiji način**
- **Poticaji zapošljavanja prema Zakonu o poticaju zapošljavanja**

ZOR --- INDIVIDUALNI RADNI ODNOSI

SKLAPANJE UGOVORA O RADU

(članak 10.)

- Ustupanje radnika u povezano društvo
- Uvjet: prestanak potrebe za radom radnika kod poslodavca koji radnika ustupa
- Trajanje: najduže šest mjeseci neprekidno
- Sporazum sklopljen između povezanih poslodavaca (propisan sadržaj)
- Pisana suglasnost radnika = dodatak ugovoru o radu
- Sva prava i obveze iz rada i u svezi s radom, uključivo sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, radnik ostvaruje kod povezanog poslodavca
- **Obavijestiti RV o broju i vrsti radnika koji su privremeno ustupljeni**

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

(Članak 12)

- sklapa se **iznimno**
- prestanak radnog odnosa unaprijed utvrđen:
 - rokom,
 - izvršenjem određenog posla,
 - nastupanjem određenog događaja
- **prvi ugovor o radu na određeno vrijeme s istim poslodavcem nije ograničen:**
 - postojanjem objektivnog razloga,
 - trajanjem
- Sklapanje **uzastopnih (slijedećih)** ugovora o radu na određeno vrijeme:
 - jedan ili više,
 - s istim poslodavcem,

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME (Članak 12)

- uvjet: postojanje objektivnog razloga
- vremensko ograničenje: **najduže tri godine, osim:**
 - a) zamjene privremeno nenazočnog radnika,
 - b) drugih objektivnih razloga dopuštenih zakonom ili kolektivnim ugovorom
- Izmjena ili dopuna ugovora koja bi utjecala na produljenje ugovorenog trajanja smatra se svakim slijedećim uzastopnim ugovorom o radu na određeno
- Obveza poslodavca: **svaka tri mjeseca obavijestiti RV** o broju radnika zaposlenih na određeno vrijeme

UPUĆIVANJE RADNIKA NA RAD U INOZEMSTVO

- u povezano društvo
- poslovni nastan u inozemstvu
- privremeno
- vremensko ograničenje: **dvije godine**
- sporazum sklopljen između povezanih poslodavaca
- upućivanje duže od 30 dana – prije upućivanja, pisani ugovor o radu ili pisana potvrda
- prije odlaska na rad – uručiti primjerak na obvezno zdravstvo osiguranje, ako ga je poslodavac obavezan osigurati po posebnom propisu

PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE

(članak 44. do 52)

- **Agencija** –poslodavac koji na temelju ugovora o ustupanju radnika, ustupa radnika drugom poslodavcu (korisniku)
- **Ustupljeni radnik** – radnik kojeg agencija zapošljava radi ustupanja korisniku
- **Trostrani odnos:** agencija – korisnik – radnik (agencija je poslodavac)
- **Ugovor o ustupanju radnika** – odnos između agencije i korisnika
- Ugovor o ustupanju **ne može se** sklopiti:
 - zamjena radnika kod korisnika kod kojeg se provodi štrajk,
 - za poslove koje su obavljali radnici za koje je korisnik proveo postupak kolektivnog zbrinjavanja viška u radnika u prethodnom razdoblju od 6 mjeseci
 - za poslove na kojima je korisnik u prethodnom razdoblju od 6 mj. otkazao ugovore o radu ,
 - za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, ako ustupljeni radnik ne zadovoljava te posebne uvjete,
 - za ustupanje radnika drugoj agenciji.

PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE

(članak 44. do 52)

- Ugovor o radu za privremeno obavljanje poslova – određeno, neodređeno
- Razdoblje kada ustupljeni radnik nije ustupljen korisniku – **pravo na naknadu plaće** u visini prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mj., ako zakonom, KU , pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drugačije određeno
- Ugovorena plaća i drugi uvjeti rada – ne nepovoljnije od radnika zaposlenih kog korisnika
- **Drugi uvjeti rada** – radno vrijeme, odmori i dopusti, osigurane mjere zaštite na radu, zaštita trudnica, roditelja, posvojitelja i mladih , te zaštita od nejednakog postupanja
- **Iznimno, Kolektivnim ugovorom** drugi uvjeti rada mogu biti uređeni nepovoljnije
- Ograničenje vremena ustupanja: **tri godine**

Agencije za povremeno zapošljavanje u Hrvatskoj

- Trenutno djeluje 85 agencija za povremeno zapošljavanje a od njih su tri u postupku likvidacije
- Registar se vodi pri MRMS-u i ti su podaci dostupni;
- Broj zaposlenih - nemamo podatke jer tako nitko ne vodi podatke – problem

RADNO VRIJEME

(članak 60. do 72.)

- **Dopunski rad:**

- radnik koji radi u punom radnom vremenu i radnik koji radi u nepunom radnom vremenu čije ukupno radno vrijeme iznosi 40 sati

- **do osam sati tjedno** i do ukupno 180 sati godišnje

- **prethodna pisana suglasnost poslodavca** i/ili poslodavaca s kojim ima sklopljen ugovor o radu

- **svaka tri mjeseca obavijest radničkom vijeću** o broju i vrsti radnika kojima je dao suglasnost

- **Rad u nepunom radnom vremenu:**

- visina plaće i drugih materijalnih prava radnika – razmjerno ugovorenom radnom vremenu (*pro rata temporis*) – osim KU, sporazum s RV, pravilnik ili ugovor o radu

Prekovremeni rad

- pisani nalog prije početka rada, usmeni zahtjev pisano potvrditi u roku od sedam dana,

Ukupno trajanje rada	Godišnje odlukom poslodavca	Godišnje kolektivnim ugovorom
50 sati (puno ili nepuno radno vrijeme + prekovremeni rad)	180 sati	250 sati

NEJEDNAKI RASPORED RADNOG VREMENA

ODLUKOM POSLODAVCA	KOLEKTIVNIM UGOVOROM	UKUPAN FOND SATI UGOVOREN KU
50 sati tjedno	60 sati tjedno	Duže od 50 sati tjedno
Referentno razdoblje 4 mjeseca	Referentno razdoblje 6 mjeseci	Referentno razdoblje 4 mjeseca
Prosječno tjedno 48 sati uključujući prekovremeni rad	Prosječno tjedno 48 sati uključujući prekovremeni rad	Prosječno tjedno 45 sati uključujući prekovremeni rad

Poticaji zapošljavanju Mjere Vlade RH i propisi –poticaj prekarnom radu

- **I. grupa Prema Zakonu o doprinosima**
- **II. grupa Poticaji zapošljavanja prema Zakonu o poticaju zapošljavanja**
- **Suština obih grupa mjera je:
Oslobođenje poslodavaca od uplate doprinosa NA plaću na određeno razdoblje od 17,20%**

Oslobođenja:

- **Poslodavci** su oslobođeni plaćanja doprinosa **NA** plaće radnika koji se prvi put zapošljavaju, i to **godinu dana** od dana njihova zaposlenja.
- Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću **5 godina** kada poslodavac zaposli osobu **mlađu od 30 godina na neodređeno vrijeme**
- Poslodavac koji zaposli odnosno sklopi ugovor o radu s nezaposlenom osobom ili dugotrajno nezaposlenom osobom, oslobođen je plaćanja **doprinosa na plaću 2 godine.**
- **Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa prema Zakonu o poticanju zapošljavanja**

Aktivnosti SSSH i SMH-IS

- **Planu suradnje Vlade RH i socijalnih partnera na uspostavi sustava praćenja učinaka primjene ZOR-a**
- **Podaci o zapošljavanju u povezanim društvima i kolektivni višak radnika –podatke socijalnih partnera objedinjuje MRMS**
- **Kolektivni ugovori i ograničenja zapošljavanja putem agencija UOR na određeno vrijeme;**
- **Primjena KU i na agencijske radnike;**
- **Praćenje zapošljavanja na određeno vrijeme i svih drugih zapošljavanja od strane RV ili sindikalnog povjerenika s preuzetim ovlastima;**

Aktivnosti SMH-IS u okvirima SSSH s obzirom na nedostatak podataka

• ISTRAŽIVANJE:

Način provedbe:

- pomoću anketnog upitnika posredstvom sindikalnih povjerenika u sindikatima udruženim u **SSSH (SMH-IS)** te putem on-line upitnika

Cilj:

- utvrditi stanje prekarnog rada
- detektirati obilježja prekarnih radnika

Svrha:

- stvaranje poticaja za usvajanje cjelovitih sindikalnih strategija prema prekarnom radu i prekarnim radnicima
- formiranje zahtjeva za kreatore nacionalnih politika vezano uz daljnju regulaciju prekarnog rada

OPIS ISTRAŽIVANJA

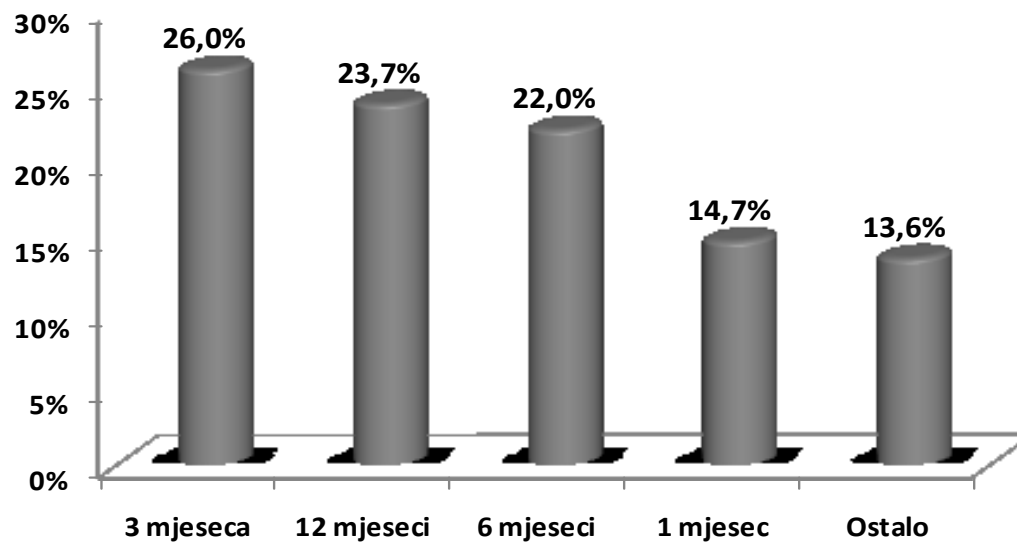
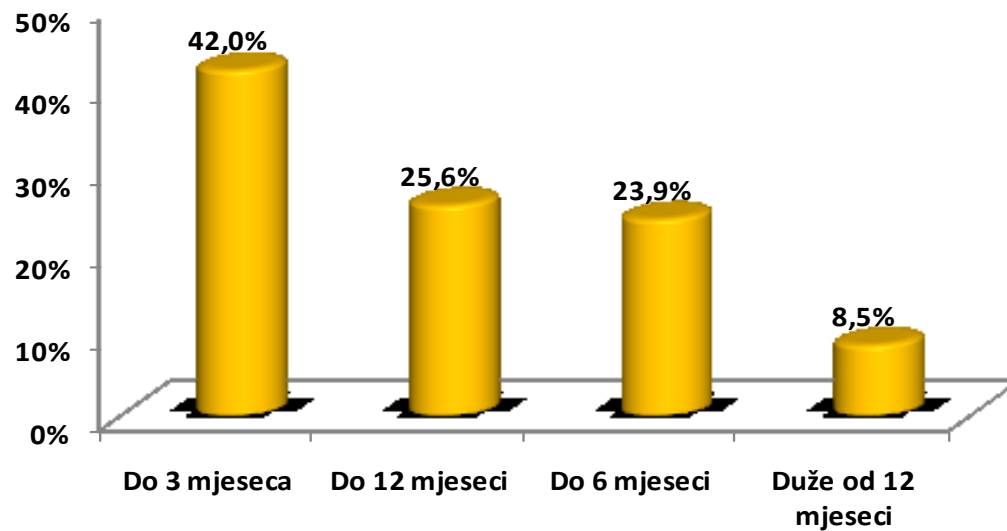
Broj
ispitanika
=
394

Atipični oblici
zapošljavanja

Ugovor o radu
na
neodređeno
vrijeme

PRIVREMENOST

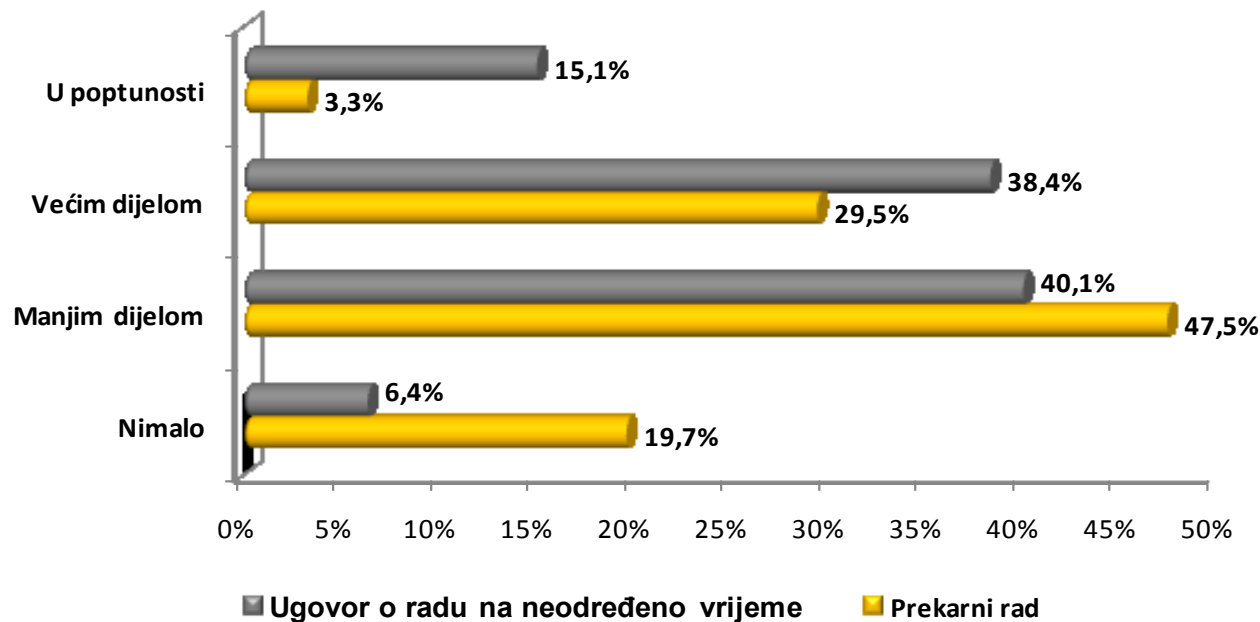

PLAĆA I OSTALA PRIMANJA

MJESEČNA PRIMANJA	Do 2.000 kn	Između 2.001 i 5.000 kn	Između 5.001 i 8.000 kn	Između 8.001 i 10.000 kn	10.001 i više
Ugovor o radu na neodređeno vrijeme	0,0%	37,1%	46,3%	12,0%	4,6%
Prekarni rad	1,6%	75,9%	20,9%	1,1%	0,5%

77,5%
prekarnih
radnika ima
plaću do
5.000 kn

Pokriće osnovnih životnih potreba

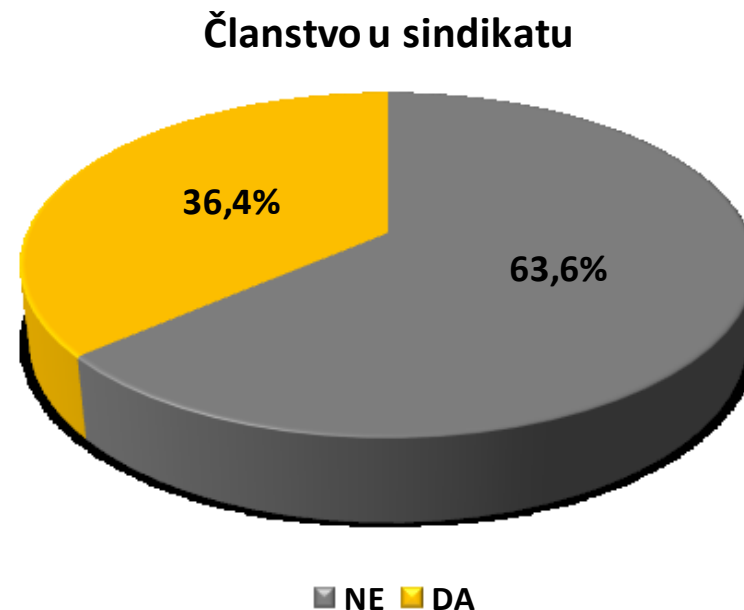

KARAKTERISTIKE PREKARNIH RADNIKA

- Niska plaća
- Strah od otkaza, odnosno ne produljenja ugovora
- Strah od nemogućnosti pronalaska drugog posla u slučaju gubitka posla
- Nemogućnost pokrića osnovnih životnih potreba
- Osjećaj da je kao radnik lako zamjenjiv
- Strah tražiti poslodavca bolje uvjete rada (npr. bolje radno vrijeme, bolju plaću i sl.)
- Strah od otkaza u slučaju neizvršenja zadatka
- Nemogućnost suprotstavljanja poslodavcu ukoliko se prema radniku ponaša nepravedno
- Neostvarivanje drugih oblika novčanih primanja od poslodavca (npr. božićnica, regres, dar u naravi, jubilara nagrada)
- Nemogućnost daljnjeg napredovanja usprkos posjedovanja potrebnih znanja, vještina i iskustva
- Nemogućnost korištenja znanja i sposobnosti koje radnik posjeduje

DJELOVANJE SINDIKATA

NAČIN UČLANJENJA U SINDIKAT	
Pristupio mi je sindikalni povjerenik.	60,3%
Predložio mi je kolega.	19,1%
Učlanio/la sam se na vlastitu inicijativu.	17,6%
Kolega (ujedno i šef) mi je naredio.	1,5%
Letak prilikom zaposlenja	1,5%

RAZLOZI NEUČLANJIVANJA U SINDIKAT	
Nitko mi nije ponudio članstvo u sindikatu.	43,7%
Općenito ne vjerujem u sindikate.	20,4%
Sindikatu mi ne može ponuditi ništa što već nemam.	10,7%
Imam ugovor na određeno vrijeme.	5,8%
Ne vjerujem sindikatu koji djeluje u mojem poduzeću.	2,9%
Sezonski sam radnik.	1,9%
Nisam zainteresiran.	1,9%
Nemamo osnovan sindikat.	1,9%
Ostalo	10,7%

Smjernice SSSH: preporuke za djelovanje

Javne vlasti

Poslodavci

Sindikati

Smjernice SSSH

Javne vlasti

- Inicirati izmjene zakona:
- ZOR, poticanje zapošljavanja po sigurnijim oblicima ; jačanje i proširivanje ovlasti Inspekcije rada

Poslodavci

- potpisivanje granskih KU
- : posebne odredbe o zaštiti prekarnih radnika; mjere ograničavanja zapošljavanja agencijskih radnika
- KU s agencijama za privremeno i povremeno zapošljavanje
- **Zajednička inicijativa za povećanje minimalne razine prava radnika upućenih na rad u RH**

Sindikati

- organiziranju prekarnih radnika
- Podizanje svijesti: sindikat, radnik, javnost
- Prilagodba/razvoj sindikalnih struktura, usluga, komunikacije
- Baza podataka kao alat
- Modaliteti članarina

HVALA NA POZORNOSTI

